

LAFITE, Piarres

PIARRES MUGARRE

EMAK HOR
MATIN !!!

Bararte gabeko antzezKia



ANTZEZLARIAK

MURDE BEGIZABAL, osakin gazteko bat.

MATIN, murde Begizabalen mutil.

JOHAÑE EHULIBÜRÜ, ziberotar larden bat.

ELLANDE PEKOTCH, Pausuko gizon gotor bat.

Oro gertakien dine osakindegiko barne batean. — Athe handi bat zolan, bittiriago bi bazteretan — Mahain bat — Alki zorlaik — Kutxa zume bat — gaineratekoak antzeziak galdutako dituen arakera.

Emak hor, Matin !!!

LEHENBIZIKO GERTALDEA

MATIN bakar-bakarrik

Bo! nore lana ezta ez milako lan bat... Baina ondikoz ezta nardagarri nolache deheko bazter-batek bezerat ebiltzen, oihal txar bat erhen jantzen ban urhoutsu ber, hor mahainak chaha, haren aldez alkiak garbi?... Tatatatata! jar gaiten... (jarzen da eta kuchian chubitzen irratie bat espantelan). Ori, joko parte, narritu nau alki hurek. Zein gero den gero! Egia nauararen oheak berak ezuela hilako jauzi egirik eginarazten (perkatzen da alkin eta beritz jarzen da barne-barne). Aaa! Onta nau bener. Apur bat zgon nuki nauz baratik, kopla bater emaitako zola. Hem! Hem! (harren da erropoak, lehukua eta Urbalde... delatiz ariean:)

Plou chuchen ez nauz orhoit, dena dela behin,

Amak eman zeraultan sortzen Getarin.

Plaroen ichilean deita nintzen Matin.

Izena nik hautatuz, izanen zen berdin.

Matin begain edonik ez niro galdegin.

Hem! Hem! aste nuen bururak ez nungela heldutiko... baina cho! bada, bada, nua mitia bere urhoatzen. Hea, leotze alde bat.

Hauetarik bainanduten eskolan egari,

Potsuz bezgerikan deus ez nintzen ari.

Plauz egiten niozan erakasteari.

Egnaitzakien hurek eskuararen berri,

Etzakien gertako ginegion irri...

Ori, edon bat ezin dut: ardura ohantzean mindabilala ere oran behar nuen, ontsatuz! Ezta fitzik! Heldu den koplan emanen dut hari, haste-hastetik, egarita-bakere gaizki izanen... (arrabots bat antzeziki jibiltzen, Matin beka dago, ichil, beharri chut, eta arkenera:). A! Hala... nua nuen eta nauzia nuela ber, baineran ez, ez! ezagutzen dut irratie huri: zakuera laizik ezta. Habil, habil, garitko chakurra! nik emanen dut arjina:

Eskeletoleki landa, lasta baleketa...
Jero zer egin nitzag, kechu nere aita.
Alta, ez nitzakien hark behi arto.
Bizi-garrotan lan bat hara deha eta,
Nere harak, banatut engi dafizpita?

Hem!

Anizan naiz Baionan lujaz ur charljen,
Eta Bosteluz aldiz ikhikona sultgen.
Gero Paris, aitorat, soldado jaran nintzen.
Jag berutz egote naiz handighe Miositzen
karruntan, goiz-arrats, beti naha litzgen.

Orainkean haratik jauntxo lalahata
Nere mutarrarentzat gaita bekata.
Mediku baten mutel naiz ni heman sartu.
Urde Begizabalak ek nau gogotik hartu,
Zerbat pertsu ni gantxi entzun nahi hartu.
Mediku baten mutel naiz ni heman sartu
Urde Begizabalak...

Deblazak musikoa

II GARREN GERTALDEA

MATIN eta BEGIZABAL

MATIN (bere muturrian daramatela)

... nau gogatik hartu...

BEGIZABAL (antzigatik gibelatela)

Makin! Makin! harak ethei!

MATIN (gurek bat nantzen da heman lasta gogalten gero)

Bai, ganna bechala, lan baten egiteki daia eta jiten naiz (apalehago:). Oihu egigati,
nahi baduk zenez, ezitakala nere gangyak haulteko lasterka bisagatik. Zer aste
du eta...

BEGIZABAL

Makin!

MATIN

Baetz ganna beldu naitela (beha dago)... O! Oe! urbilhen zait, vana harkik!
(urkilhen da eta nitzag bechala muturrian lotzen toma eta koma...) Ugnina! distira badi

bada, zuzen... Berrogoi ta huaner nula dehen!... Hamarka sorgin...

BEGIZABAL (agutzen dalarik)

Makin! ber gurea?

MATIN

Ba, ganna, huna...

BEGIZABAL

A! Hala!... Oroktion alfer othe ginentz nindagoen tere buruan galdetka,
ezen, badihigu magaki egitut motte eta, hegoi ta. beriz aldiz jadanik nitorta
dantzatan begala, nahingo nuke buruntan iboin langile bat ethean hazi
ezen ez gatzik egiten egiten vira bat.

MATIN

Ba othe!

BEGIZABAL

Havitzgen zaitut: bainun hola da... Tona den, goazi nere gutunen bila.

MATIN

Zer? Zure pitunen bila? Zer dire bada pitun hoik?

BEGIZABAL

Ez pitunak ez!... gutunak...

MATIN

gutunak!

BEGIZABAL

Letrak, hots! ezuzen sekulan eskuratu ikusiko beraz!

MATIN

Orizu, ganna, eskuraz berzgerik iii eta no baizik ezta gathauk ere
konprenditzen...

BEGIZABAL

Konprenditzen!... Alta hitz hui ere eta eskurazko hitz bat oroktiko letra
baino gehiago. Letra gutuna erraiten aite eskualtun jakintzaren eta konprendi-
tza ulertzea...

MATIN

Alo! Alo!... beraz gutunen bila joan behar naiz ongi palertu balenlacut!

BEGIZABAL

Ulerku, gizona! Bai, goazi...

MATIN (hauetan da urrutietan eta itzaltzen da)

Ezuzen, gutunak igortzeko...?

BEGIZABAL

Ez, orai, ez, ardiektidea... Gero ikusiko dugun... Etenrik arko, bizkitan
beaz, zure nahi onaraztat

MATIN

Ez mintzen ez gure gatak ari, gure deharra!

BEGIZABAL (ari batetik)

Hasi eran gale dia

MATIN

Sarridino ganna (jalgitzen da)

III GARREY GERTALDEA

BEGIZABAL (lehar-bakarrik)

Zer Matin orain Matin hori! Ezkut nobun hura begalabarrik arkitu, ez eta aurkituko, herri-gutxo gugatik matutari ere Zer Koplarra! Bai neurtsidz edo frango gutxi dago gaizoa. Bada hura bat! Gaizko ganna! zer burua! denak atxikitzen ditu berru horak. Baitan, egi eran, haize beguarekin hotarke gutxi bat atxikitzen gaio, berran ez melako bat egi! Zer matutari gexoa gure Matin, ezpada ere leuan labetan. Eta bestalde, eta urritako buruan ez maiz ez belduak eren maiz gauratx kelarik. Hura gutako dugun kein erri elgar atxitzen. Bi egiti egite erri Beti eta arkitan deusik itxuten erpana begala atxiten berran, non urritakoa. Dicitien oharri maiz la, alhen erri idetia baitzen, alhenaz, alhi berran, urritakoa eta Matin jarr batzen alhi) gogahen zela nore gizona. Berran erri bat, berran, Gaizko Matin... Itxurik dugu sari zer pertsona... (arkitatik gutxi bat itxitzen du usse galean) To! zer dut hiri! To! gure ganna eta ez oraino urritakoa ere! Ato! gutxi galea atxitzen du, erri berran, eta gura gura urritakoa. Atharrretetik asteartian igorria... Zaberetik hiru da bada! La zer dia guretzat horak «Jauna maizta»; ner ohi dut maizta hiri (guturako atxien leuen lotatu eta «Johane Ehuliburu». Hauke dia erri ner maizta! Ezkut berran ere itxurik goren hiri. Zer dia bada maizta! Jauna maizta, cherbütche bat geldin mahi nüzü. Iqaron igontian astü bafeki nuhela bestepesi. Krapeutxoerek timlatü die ipurdilik, ölan gorritü buran, ziri batez eta zelerpütü düzü qoicho alimela. Zer maizta du ala abere urritakoa ari maizta! Hiri sinerren bada ihordetako diet. Bechala berze nebulati jaan dokim. La zer diai guretzat hiri eta zelerpütü düzü qoicho alimela. Gañan, erri nüzü eta amini bat belev kontian chan kütü. A! Hala! Ondarimen qoichtoen özültzeko finen nüzü ostiralin ala mekeginin. Beharba, uste beno habero min düzü et bestalde emaxtia kechü. O! ou! urritakoa berran ere emaxten doughit! Hala, hala, emaxten kechu babilada min haraz, berran oraino maizta duela ageri eta senurak urritakoa kechadurari hiritatik konte demonaz gurez berran oraino maizta duela atxitzen du. Gurez elgaritela bizi ditigela beraz! eta bestalde emaxtia kechü. Hara zendako estitan

mahi azirik galdü eta zendako etxutgez nauzun ordükete etxin edoren ziten. Ikus arte Zure cherbütcharia. Johane Ehuliburu.»

Ato! (Beharba berri berri urritakoa eta galea harapalaka gaurat hiri mundu atxerak. Matin gaurat gaurat eta berran eta deusika gogahitela egure berri maizta da) Orri da... Ato erri gurez urritakoa, erri jete kura dugun. Ato ignitake etxerren erri jaan gaurat. urritakoa berran erri erri da hango berran eta Andinet urritakoa gaurat pertson mahi berran jaan berran oraino. Baitz gurez harapalaka maizta...



